

Příručka funkcionáře sboru

(doporučující materiál pro dělbu práce ve výboru Sboru dobrovolných hasičů)

„Příručka“ funkcionáře sboru vychází ze Stanov SH ČMS v platném znění a navrhuje sboru tuto dělbu práce ve výboru sboru.

Vycházíme z principů kolektivního rozhodování orgánů sboru, ale i osobní odpovědnosti každého člena a především funkcionáře, za plnění svěřených úkolů.

Má-li výbor sboru dobře organizovat a řídit činnost sboru, je nutné provést správnou dělbu práce mezi jednotlivými členy výboru, určit osobu pro práci s evidenčním programem a vymežit všem zodpovědnost za plnění úkolů.

Valná hromada stanoví počet členů výboru sboru s přihlédnutím k počtu členů sboru, proto ve výborech s menším počtem členů je možno některé funkce sloučit.

Valná hromada volí starostu, popř. jeho náměstka, nebo náměstkyni, velitele sboru, preventistu sboru, popř. vedoucího kolektivu mladých hasičů, vedoucí zájmových kolektivů, vedoucí skupiny dobrovolníků, další členy výboru a revizora sboru.

Pro jednotlivé funkce je třeba vybírat členy do výboru podle jejich znalostí jednotlivých úseků činnosti a i při slučování funkcí přihlížet k tomu, které funkce je člen výboru schopen vykonávat.

Starosta sboru

Je statutárním orgánem a představitelem sboru, který zastupuje při jednáních s jinými orgány a organizacemi.

- podepisuje písemnosti sboru
- rozhoduje záležitostech, které mu výbor sboru svěřil
- připravuje jednání výboru a zajišťuje plnění jeho rozhodnutí
- vyřizuje běžné záležitosti řízení sboru
- odpovídá za dodržování stanov a za rozpracování a plnění usnesení a závěrů valné hromady sboru i vyšších orgánů
- odpovídá za správné hospodaření s majetkem sboru i s majetkem svěřeným do péče jinými orgány a organizacemi
- o své činnosti podává zprávy na nejbližším jednání výboru
- zodpovídá za informovanost členské základny sboru a posouzení či projednání podnětů a návrhů členů sboru
- pečuje o celkový rozvoj sboru
- zodpovídá za spolupráci sboru s dalšími organizacemi a spolky.

V době starostovy nepřítomnosti nebo v delegovaných záležitostech zastupuje starostu zplnomocněný náměstek starosty. Není-li náměstek starosty ustaven, zastupuje starostu zplnomocněný člen výboru sboru.

Viz také Stanovy (čl. 73, odst. 1 a 2 a čl. 78, odst. 1) a OŘ (čl. 13, odst. 8, odrážka 1.)

Náměstek starosty sboru

- pomáhá starostovi sboru zejména při vypracování ročního plánu činnosti sboru, při přípravě jednání výboru sboru nebo valné hromady, je spoluodpovědný za jejich řádnou přípravu, řízení a plnění přijatých usnesení
- spolupracuje na výchově mládeže a odborné přípravě členů
- aktivně se podílí na organizování vzdělávacích, kulturních, sportovních a jiných akcí pro členy sboru i veřejnost
- zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti nebo v delegovaných záležitostech sboru. Je-li zvoleno více než jeden náměstek starosty, je náplň jejich činnosti dle dohodnuté dělby práce, respektive dle svěřených úseků činnosti sboru
- nemůže nahradit starostu sboru ve výkonu funkce statutárního orgánu, není-li k tomu vybaven (pověřen) generální plnou mocí

Viz také Stanovy (čl. 78, odst. 2) a OŘ (čl. 13, odst. 8, odrážka 2.), a příloha č. 12

Jednatel

- přijímá a podle výboru sboru, valné hromady nebo podle pokynů starosty sboru vyřizuje korespondenci a vede o ní jednací protokol
- o přijaté korespondenci (ihned) informuje starostu sboru a podává o ní zprávu výboru sboru
- ve spolupráci s ostatními členy výboru zpracovává hlášení o činnosti sboru, které předkládá výboru sboru k projednání, a zajišťuje jeho včasné odeslání na OSH
- podle plánu práce výboru nebo podle pokynů starosty sboru svolává výborové schůze a valné hromady sboru
- provádí zápisy ze schůzí
- odpovídá výboru sboru za řádné vedení členské evidence
- ve spolupráci s ostatními členy výboru zpracovává zprávu výboru pro valné hromady sboru
- vede dokumentaci sboru

Viz také OŘ (čl. 13, odst. 8, odrážka 5.)

Velitel sboru

- v případě, že se nejedná o tutéž osobu, spolupracuje s velitelem jednotky SDH obce, jmenovaným zřizovatelem
- spolupracuje na odborné přípravě členů jednotky SDH obce a dalších členů pro zařazení do jednotky připravovaných
- navrhuje členy SDH pro naplnění stavu jednotky SDH obce a vytvoření potřebných záloh
- podílí se na připravenosti jednotky, mobilní požární techniky a věcných prostředků,
- odpovídá za dodržování předpisů o bezpečnosti práce členů SDH, za udržování svěřené i vlastní techniky SDH
- podílí se na součinnosti s (obcí) zřizovatelem, při zabezpečování dokumentace obce, požárního řádu obce, funkčnosti ohlašoven požárů, údržby vodních zdrojů, atd.
- podílí se na zpracovávání zpráv pro zřizovatele (zastupitelstvo obce), orgány státní správy i nadřízené orgány SH ČMS, odpovídá za dodržování stejnokrojového předpisu

Viz také Stanovy (čl. 79) a OŘ (čl. 13, odst. 8, odrážka 3.)

Velitel jednotky SDH obce - jmenovaný obcí

Velitel sboru vyřizuje všechny záležitosti související s účastí sboru na požární ochraně v obci. V těchto záležitostech, může v přenesené působnosti, po rozhodnutí zřizovatele, zastupovat orgány zřizovatele, při jednáních s fyzickými a právnickými osobami.

- řídí činnost jednotky požární ochrany obce v rozsahu ustanovení zákona a vyhlášek v oboru požární ochrany
- organizuje odbornou přípravu členů jednotky SDH obce podle zadaných témat na jednotlivé roky a odpovídá za jejich úroveň provedení.
- odpovídá za akceschopnost jednotky požární ochrany obce a svěřenou požární techniku
- vede dokumentaci o odborné přípravě členů jednotky SDH obce.
- v přenesené působnosti za orgány zřizovatele kontroluje knihu provozu požární techniky.
- záznamy o spotřebě PHM a mazadel může delegovat na technika strojní služby
- kontroluje stav požární techniky, výstroje a výzbroje, vodních zdrojů a navrhuje opatření zřizovateli k odstranění nedostatků, včetně návrhu na případné vyřazení prostředků z používání a nákupu nových
- zúčastňuje se odborné přípravy, včetně ověření znalostí ve stanovených termínech
- jmenuje a odvolává v rámci organizačního členění jednotky techniky speciálních služeb u jednotky SDH obce.

Zástupce velitele

- spolupodílí se po splnění odborné způsobilosti na organizaci, zabezpečení a odborné přípravě členů SDH a JSDH obce
- spolupodílí se s velitelem jednotky při kontrole stavu požární techniky, výstroje a výzbroje
- podílí se na přípravě a zabezpečení taktických a prověřovacích cvičení jednotky nebo družstva
- v době nepřítomnosti velitele jednotky jej zastupuje, nebo v záležitostech, které mu svěří
- předkládá spolu s velitelem jednotky požadavky zřizovateli jednotky, na odepsání nebo nakoupení potřebné výstroje a výzbroje

Strojník – technik strojní služby

- zajišťuje údržbu techniky podle vydaných vyhlášek a nařízení
- sleduje provádění oprav požární techniky, výstroje a výzbroje
- v přenesené působnosti, na rozhodnutí velitele jednotky SDH obce, vede knihu o provozu strojů, vozidel a spotřebě pohonných hmot
- vede dokumentaci o odborné způsobilosti řidičů – strojníků, řídí činnost strojníků ve sboru / jednotce SDH obce
- zúčastňuje se odborné přípravy včetně ověření znalostí ve stanovených termínech
- předkládá spolu s velitelem jednotky požadavky zřizovateli jednotky, na odepsání nebo nakoupení potřebné výstroje a výzbroje

Velitel družstva psovodů SDH

- vede a koordinuje činnost družstva psovodů společně s vedením SDH
- pečuje o psovody v družstvu, a to jak po stránce vybavenosti, tak i zajišťování odborné přípravy
- odpovídá za úroveň odborné přípravy a odborné způsobilosti psovodů, psů a technické podpory družstva
- přijímá psovody a technickou podporu za členy družstva
- veliteli psovodů navrhuje udělení stupňů odbornosti

Referent materiálně technický – Technik chemické a technické služby

- dbá na správné používání a uložení věcných prostředků požární ochrany
- vede jejich evidenci a podílí se na kontrole a jejich přezkušování podle platných předpisů
- vede evidenci učebních pomůcek a jejich zapůjčování
- v přenesené působnosti, se na rozhodnutí velitele jednotky SDH obce, podílí na přípravě výcviku s prostředky chemické a technické služby dle platných norem v oboru PO.
- předkládá spolu s velitelem jednotky požadavky zřizovateli jednotky, na odepsání nebo nakoupení potřebné výstroje a výzbroje

Hospodář (pokladník)

- odpovídá výboru sboru za dodržování všech právních předpisů a směrnic vztahujících se k hospodaření
- vede účetnictví sboru v souladu se zákonem o účetnictví
- účetní doklady předkládá ke schválení a podpisu starostovi sboru
- provádí u členů sboru inkaso členských příspěvků, vede jejich přesný přehled a ve stanoveném termínu provádí odvod členských příspěvků v určené výši na OSH
- vede evidenci akcií (HVP aj.)
- vede evidenci veškerého majetku sboru atd.
- veškeré doklady o hospodaření sboru a majetku sboru předkládá na požádání revizoru sboru a dalším kontrolním a revizním orgánům
- je zodpovědný za zpracování daňového přiznání, nebo jiných tiskopisů dle platné legislativy, jejich předložení starostovi sboru a včasné odevzdání na příslušné úřady

- vyhotovuje přehled o majetku a závazcích sboru a předkládá jej ke zveřejnění u Rejstříkového soudu

Viz také OŘ (čl. 13, odst. 8, odrážka 6.)

Referent materiálně technický

- dbá na správné používání, uložení a údržbu majetku sboru a majetku v užívání sboru
- vede jeho evidenci a podílí se na jeho kontrole a případném přezkušování podle platných předpisů
- vede evidenci učebních pomůcek a jejich zapůjčování

Vzdělavatel

Je ve stálém styku se starostou a jeho náměstkou.

- pečuje o vzdělávací a dále kulturní, osvětovou, soutěžní, sportovní, zábavní a jinou zájmovou činnost členů sboru, případně i širší veřejnosti. Přitom dbá o udržování tradic sboru, ale také tradic místních a regionálních (masopust, stavění máje apod.)
- pomáhá zajišťovat spolupráci se školami a školskými zařízeními v obci
- aktivně promýšlí, navrhuje, připravuje, organizuje a vyhodnocuje vzdělávací akce zaměřené na vzdělávání členů sboru a široké veřejnosti
- výboru sboru navrhuje požadavky na zabezpečení vzdělávání členů
- sleduje možné zdroje nabízející vzdělávací akce, vyhledává ty, které souvisejí s potřebami a úkoly sboru, následně o nich informuje členy sboru, které také motivuje k účasti na nich
- propaguje média (noviny, časopisy, knihy, internetové stránky, videa, DVD apod.) s problematikou zaměřenou na dobrovolné hasiče
- spolupracuje:
 - při tvorbě a aktualizaci internetových stránek sboru a také při zabezpečení potřebné publicity public relations
 - s pověřeným členem výboru sboru na vedení a aktualizaci evidence související se vzděláváním členů sboru
- vzdělává se a zvyšuje svoji odbornou úroveň

Viz také doporučení ÚOR pro vzdělávání a OŘ (čl. 13, odst. 8, odrážka 7.)

Organizační referent

- aktivně promýšlí, navrhuje, připravuje, organizuje a vyhodnocuje akce zaměřené na odbornou přípravu členů sboru i široké veřejnosti v tématech souvisejících s ochranou člověka při běžných rizicích a mimořádných událostech
- podle usnesení organizuje přípravu valných hromad sboru
- podílí se na organizování kulturní, osvětové, vzdělávací, soutěžní, sportovní, zábavní a jiné zájmové činnosti členů sboru a jejich rodin, popřípadě i širší veřejnosti, přitom zvláště dbá o udržování tradic sboru
- pečuje o zájmové skupiny a skupiny dobrovolníků, tlumočí jejich zájmy a stanoviska na jednáních orgánů sboru

Viz také Stanovy (čl. 80 a 83) a OŘ (čl. 13, odst. 8, odrážka 7. a 8.)

Vedoucí kolektivu mladých hasičů a vedoucí zájmového kolektivu

- provádí rozhodnutí orgánů sboru, které se týkají oboru činnosti kolektivu
- organizuje a řídí jeho činnost
- tlumočí zájmy a stanoviska kolektivu na jednáních sboru.

Vedoucí kolektivu mladých hasičů:

- je zpravidla členem výboru sboru
- vede kolektiv mladých hasičů, organizuje a řídí jeho činnost, podílí se na rozhodování a činnosti tohoto kolektivu, účastní se odborných seminářů a školení vedoucích mládeže, zvyšuje svou kvalifikaci
- koordinuje činnost vedoucích družstev a instruktorů
- vytváří předpoklady pro dobrou celoroční mimoškolní práci kolektivu mladých hasičů a je dobrým příkladem mladým hasičům, pečuje o jejich zdravý tělesný a duševní vývoj
- řídí se vnitřními dokumenty SH ČMS, zejména takovými, které se týkají úseku mládeže
- je přímo odpovědný výboru sboru, který pravidelně informuje o činnosti s mládeží ve sboru
- vykonává rozhodnutí orgánů sboru, která se týkají práce s dětmi a mládeží, žádá orgány SH ČMS o pomoc při řešení problémů
- při organizování činnosti s mládeží dodržuje bezpečnostní a mravní předpisy a zásady
- úzce spolupracuje s ostatními spolky dětí a mládeže v obci a školskými zařízeními v obci
- motivuje všechny mladé členy i dětskou veřejnost k dobrovolné práci
- snaží se získávat další děti a mládež s cílem vychovat si nástupce do řad dobrovolných hasičů.

Viz také Stanovy (čl. 80) a OŘ (čl. 13, odst. 8, odrážka 8.)

Referentka žen

- napomáhá výboru sboru při získávání nových členek sboru
- organizuje pro členky sboru různorodou činnost dle zájmu členek
- spolupodílí se na výchově dětí a mládeže k požární bezpečnosti
- napomáhá výboru při rozvíjení kulturní a společenské činnosti

Viz také Stanovy (čl. 80, příp. 83) a OŘ (čl. 13, odst. 8, odrážka 9.)

Kronikář

Kronikářem sboru by měl být člen sboru, který se zajímá o historii sboru nebo o historii obecně.

- zachycuje život sboru v zápisech, které ve formě konceptů předkládá výboru sboru k projednání, a po projednání a schválení ve výboru je přepisuje do kroniky
- do kroniky zapisuje pouze události, které se týkají činnosti sboru
- kromě psaní do kroniky také shromažďuje všechny materiály, které dokumentují činnost sboru (např. fotografie, video záznamy, plakáty, novinové ústřížky atd.)
- podílí se na popularizaci historie sboru, společně s výborem pořádá pro členy i veřejnost akce s tematikou historie a muzejnictví
- spolupracuje s kronikáři sborů ve svém okolí nebo v rámci okrsku či okresu s cílem doplnit a sjednotit informace o historii sboru a hasičského hnutí jako celku

Informace si kronikář zpravidla opatřuje sám. Má však právo na to, aby mu výbor sboru průběžně poskytoval podklady (např. materiály z různých jednání a akcí, zápisy z jednání apod.)

Referent prevence a výchovné činnosti sboru:

- zaměřuje svou aktivitu na preventivně výchovnou činnost
- odpovídá výboru sboru za plnění úkolů na úseku požární prevence
- zvyšuje svou odbornou kvalifikaci a usiluje o získání odbornosti Preventista III nebo, Preventista II, případně Preventista I
- sleduje právní předpisy na úseku požární ochrany a zúčastňuje se odborné přípravy organizované odbornou radou prevence OSH nebo KSH
- získané zkušenosti uplatňuje v praxi a činnosti sboru

- v obci popularizuje požární ochranu v místních sdělovacích prostředcích (rozhlas, kabelová televize, tisk apod.)
- provádí přednášky pro školní mládež či předškolní mládež
- spolupracuje s referentem mládeže a mladé hasiče seznamuje se základy požární prevence
- působí v obci jako konzultant v otázkách požární bezpečnosti pro ostatní občany – poskytuje pomoc při ochraně majetku před požáry
- při získání odbornosti Preventista I (odborně způsobilá osoba nebo technik požární ochrany) může pomáhat podnikatelům v obci v zabezpečování plnění zákonných povinností; tuto činnost lze provádět i za úplatu
- spolupracuje s obecním úřadem při plnění úkolů obce uložených obci právními předpisy na úseku požární ochrany
- pomáhá tvořit obecně závazné vyhlášky obce, které je obec oprávněna vydávat na úseku požární ochrany
- může plnit pro obec funkci preventisty požární ochrany (viz vyhláška MV o požární prevenci č. 246/2001 Sb.)
- může pro obec provádět kontrolu zdrojů požární vody, ohlašoven požárů apod.

Viz také OŘ (čl. 13, odst. 8, odrážka 4.) a návrh ÚORPr

Referent ochrany obyvatelstva sboru:

- zvyšuje svou odbornou kvalifikaci, zaměřuje se na získání odbornosti instruktor preventivně výchovné činnosti (PVČ), popř. odbornosti specialista ochrany obyvatelstva
- sleduje právní předpisy na úseku ochrany obyvatelstva a zúčastňuje se odborné přípravy organizované odbornou radou ochrany obyvatelstva (popř. prevence) vyššího stupně
- využívá získaných znalostí forem a metod PVČ v oblasti ochrany obyvatelstva
- podporuje činnost referenta prevence a výchovy při popularizaci požární ochrany a ochrany obyvatelstva v místních sdělovacích prostředcích (místní rozhlas, kabelová televize, místní tisk)
- podílí se na organizování preventivně výchovných akcí ve sboru a pro veřejnost
- spolupracuje s referentem mládeže a mladé hasiče seznamuje se základy ochrany obyvatelstva
- pomáhá při získávání odbornosti ochrany obyvatelstva (technik, specialista, instruktor PVČ) členy SDH nebo jinými zainteresovanými osobami (např. pracovníky obce)
- podle požadavků obce pomáhá při plnění úkolů uložených obci právními předpisy na úseku ochrany obyvatelstva
- podle pokynů výboru sboru zabezpečuje vytváření a činnost skupiny dobrovolníků pro ochranu obyvatelstva, popř. zapojování členů SDH do činnosti zařízení civilní ochrany nebo jiných struktur určených k plnění úkolů ochrany obyvatelstva

Vedoucí skupiny dobrovolníků pro ochranu obyvatelstva (SDOO)

- společně s vedením sboru organizuje a řídí činnost skupiny dobrovolníků pro ochranu obyvatelstva
- provádí rozhodnutí orgánů sboru, které se týkají činnosti SDOO a tlumočí zájmy a stanoviska skupiny na jednáních orgánů sboru
- spolupracuje s velitelem jednotky SDH obce, popř. s technikem pro ochranu obyvatelstva
- pečuje o členy SDOO z hlediska vybavenosti a zajišťování odborné přípravy
- vytváří podmínky pro fungování základny SDOO

Viz také Stanovy čl. 77,79 a 84

Revizor sboru

Revizor sboru je kontrolním orgánem sboru. Je nezávislý, samostatný a ze své činnosti odpovědný pouze valné hromadě sboru.

- zaměřuje se zejména na dodržování zákonů, stanov a směrnic SH ČMS a rozhodnutí vyšších orgánů ve vztahu ke sboru
- ve své činnosti se řídí vlastním plánem kontrolní činnosti.
- dohlíží na hospodaření sboru a na nakládání s majetkem sboru; provádí inventarizaci pokladní hotovosti
- nahlíží do všech písemností orgánů sboru; při své kontrolní činnosti také kontroluje dodržování obecného nařízení EU o ochraně údajů GDPR ve sboru
- dohlíží na výdělečnou činnost sboru, dodržování právních a vnitřních předpisů ve vztahu k výdělečné činnosti sboru, a přitom zároveň sleduje účelnost a hospodárnost vynakládaných prostředků
- pravidelně se zúčastňuje jednání výboru sboru
- 1x ročně předkládá valné hromadě písemnou zprávu, která se vyjadřuje ke stavu hospodaření sboru, účelnosti vynakládaných prostředků, placení členských příspěvků a k celkové činnosti výboru sboru a sboru
- na podnět příslušných rozhodovacích, výkonných a statutárních orgánů provádí nebo se podílí na šetření stížností nebo oznámení:
 - ve výboru sboru,
 - v kolektivu mladých hasičů
 - v zájmových kolektivech sboru

Pro zefektivnění výkonu funkce revizora sboru může výbor sboru zřídit tzv. revizní komisi. Tato revizní komise je řízena revizorem a je mu při výkonu kontrolní činnosti nápomocna. Členové této revizní komise mají však pouze hlas poradní.

Viz také Stanovy (čl. 81), OŘ (čl. 11, odst. 4., odrážka 5.) a MP předsedy ÚKRR SH ČMS č.1/2017, odst. 3.

Doporučení:

Všichni členové (*nejen výboru*) se aktivně podílejí na vyhledávání nových členů sboru

Poznámka

Pro funkcionáře výboru okrsku platí obdobná náplň činnosti.
